

→
Het werkgeheugen van jonge kinderen komt net tot ontwikkeling, het lange-termijn geheugen moet nog worden gevuld.
 foto Petja Buitendijk

tekst Renate Mamber

Hoe kun je jonge kinderen tot zes jaar nog beter stimuleren? Volgens ontwikkelaars van de CED-Groep zorgt meer kennis van het kinderbrein ervoor dat je dit als pedagogisch medewerker of leerkracht bewuster kunt doen. Medewerkers van een aantal Rotterdamse kinderopvangcentra probeerden het in een pilot uit.

> BREINSLEUTELS VOOR DE BOVENKAMER

Met breinkennis bewuster jonge kinderen stimuleren

De CED-groep deed eerder al onderzoek naar hoe je kinderen in de basisschoolleeftijd kunt stimuleren beter te leren. De ontwikkelaars formuleerden tien zogenaemde Breinsleutels waarmee leerkrachten makkelijker toegang krijgen tot de bovenkamer van de kinderen. Voor jonge kinderen in de leeftijd tot zes jaar hebben ze nu hetzelfde gedaan in het boek 'Breinsleutels - Het jonge kind', maar dan net iets anders.

Sturen

'De Breinsleutels voor peuters en kleuters zijn meer gericht op het eerste openzetten van de deuren naar de bovenkamer', vertelt Marije Boonstra, onderzoeker en ontwikkelaar bij de CED-groep. 'Het werkgeheugen komt op die leeftijd net tot ontwikkeling en het lange-termijn geheugen moet nog worden gevuld. Maar je kunt daar beter op sturen als je weet wat er zich in de bovenka-

mer, dus in het brein van de kinderen afspeelt.' Marije en haar collega's kwamen tot acht Breinsleutels waarmee pedagogisch medewerkers en leerkrachten de deuren naar het brein van peuters en kleuters beter kunnen openzetten, te weten: herhalen, geheugensteuntjes, voorbeelden, context, feedback, vragen stellen, clusteren en hardop denken.' Volgens Marije gebruiken pedagogisch medewerkers de meeste Breinsleutels al. 'De meeste professionals

weten ook dat ze werken. Wat wij doen is uitleggen waarom ze zo goed werken. Die bewustwording is belangrijk. Die zorgt ervoor dat je niet iets doet omdat je het zo hebt geleerd, maar omdat je je ervan bewust bent waarom het werkt.'

Pittig

Voor het goed toepassen van de Breinsleutels is enige kennis van de controlefuncties van het brein en het lange-termijn-geheugen

nodig. Die controlefuncties zijn planning, inhibitie (zie hieronder – red.), werkgeheugen en flexibiliteit. Best pittige stof, die in het boek en eventueel bijbehorende training aan de orde komen. 'Voor mij was het nieuw te horen dat het brein zo in elkaar steekt', vertelt Thea Lenten, pedagogisch medewerker bij Stichting Peuteropvang IJsselmonde en deelnemer aan de pilot Breinsleutels. 'Dat maakte het voor mij erg boeiend. Ook om er met de collega's over te discussiëren. Iets als inhibitie, rem op het gedrag, daar wist ik niet zo veel van. Dat is interessant om te lezen en te herlezen. Dan snap je waarom je iets moet blijven herhalen en moet blijven uitleggen waarom iets wel of niet kan.' 'Het is best lastige stof', vindt Marlise Koen, pedagogisch medewerker bij Peuter & Co en eveneens deelnemer aan de pilot. 'Maar je kunt er daarna wel in de praktijk

mee aan de slag! Met de nieuw verworven kennis van het kinderbrein gingen Thea en Marlise werkjes doen met de kinderen. Thea ging met een stil meisje naar de huishoek en speelde schoenenwinkel. 'Mijn doel was dat het meisje zou reageren op de activiteit, dat ze ook een paar woordjes zou zeggen en de schoenen zou passen', vertelt ze. 'Dat lukte, maar het ging erom welke Breinsleutels je daarvoor gebruikte. Bij mij was dat: herhalen, hardop denken en vragen stellen.' Marlise was verrast te zien hoeveel dingen ze eigenlijk onbewust al deed. 'Ik ging aan de slag met de Breinsleutel 'vragen stellen' en iemand van de CED-Groep keek mee. Het was voor mij een eyeopener om te horen welke andere Breinsleutels ik toen onbewust ook heb gebruikt, zoals context geven en feedback geven.'

Boven jezelf hangen

Marije geeft aan dat het naar jezelf kijken essentieel is bij het goed toepassen van Breinsleutels. 'Wat moeite kost is dat je een beetje boven je zelf moet hangen en kijkt naar wat je nu eigenlijk aan het doen bent. Het vraagt een andere houding van je.' 'Ik doe eigenlijk hetzelfde als hiervoor maar ik ben er bewuster van', zegt Thea. 'En je weet dat het werkt bij kinderen als je niet alles op de automatische piloot doet, maar als je bewust bezig bent met je vak.' 'Ik heb als leidster veel aan meer inzicht in het kinderbrein en hoe je kinderen kunt aanzetten om meer te leren', vindt Marlise. 'Zo kun je er veel meer uit halen. Ik sta er nu vaker bij stil. Soms merk ik dat iets niet werkt bij een kind en dan zet ik bewust een andere Breinsleutel in.'